

Қ.А.Яссауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті

СӨЖ

Тақырыбы: Бағаналық жасушалар, медициналық маңызы.

Орындаған: Қажымұқан Нұрсұлтан

Қабылдаған: Иманова Дайраш

Тобы: СТК-101F

Түркістан-2018

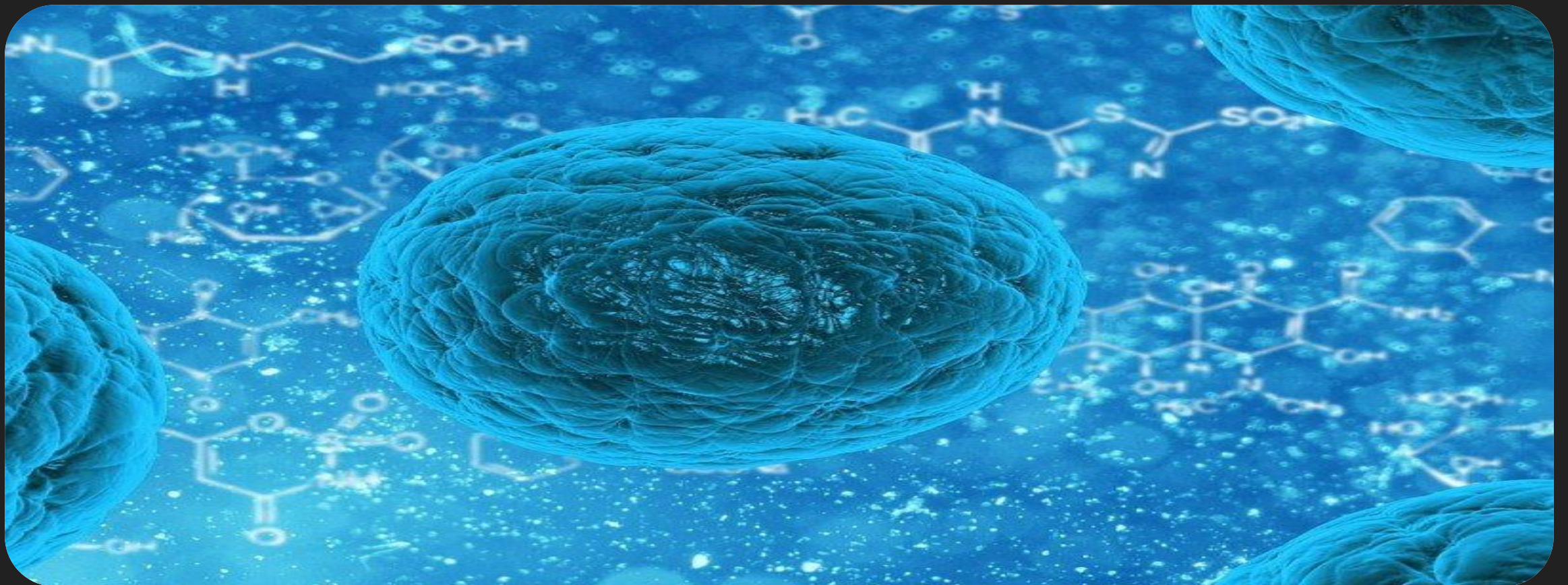
Сабақтың мақсаты:

Бағаналық жасушалар мен олардың медициналық маңызы туралы түсіндіру.

Жоспары:

1. Анықтама
2. Тарихы
3. Алынуы және жіктелуі
4. Медицинадағы рөлі

Бағаналық жасушалар – маманданбаған , сирек бөліну арқылы сан тұрақтылығы өздігінен реттеліп отырылатын жас жасушалар популяциясы.

*Ең алғаш рет 1908 жылы ғылымға
«бағаналық жасуша» терминін
гистолог Александр Максимов
(1874—1928) енгізген болатын.*

Александр Максимов

Алынуы және жіктелуі

Дифференциалану қабілетіне байланысты бағаналық жасушалардың 3 негізгі түрі болады.

Полипотентті бағаналық жасушалар

Олар ағзаны түзетін тіңдер мен жасушалардың түрлі типтерін түзеді. Оған ұрықтанған жұмыртқа немесе зигота және екі кезектескен жасуша генерациялары жатады.

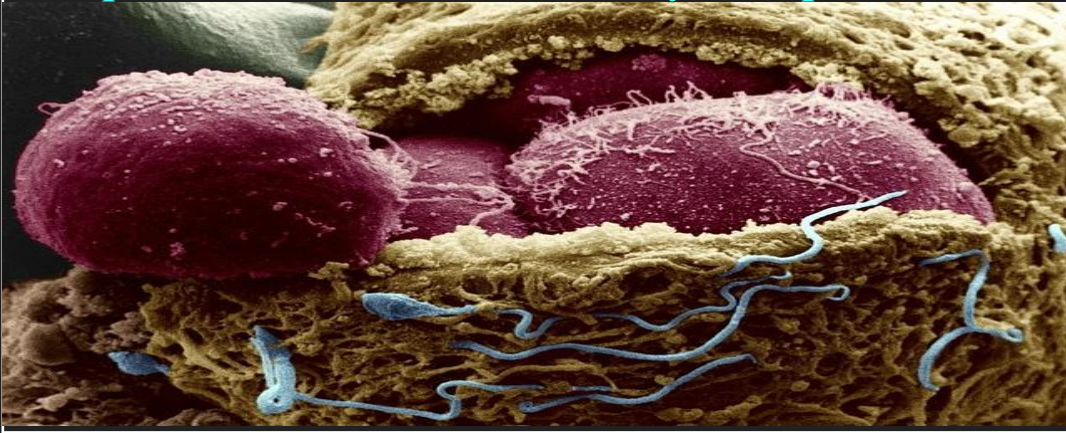
Плюрипотентті бағаналық жасушалар

Ағзаны құрайтын барлық клеткаларды құрамайды, тек көпшілігін жасап шығарады. Оған эмбриональды және фетальды бағаналық жасушалары жатады.

Мультипотентті бағаналық жасушалар

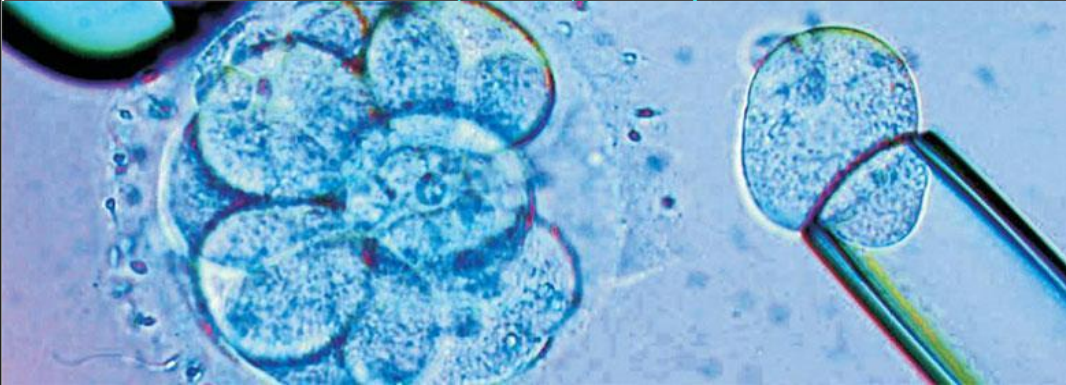
Кейбір бағыттағы аз дифференциаланатын жасушалар типтерін жасайды. Мысалы: сүйек кемігінің гемопоэтикалық және мезенхимальды бағаналық жасушалары.

Эмбриональды бағаналық жасушалар

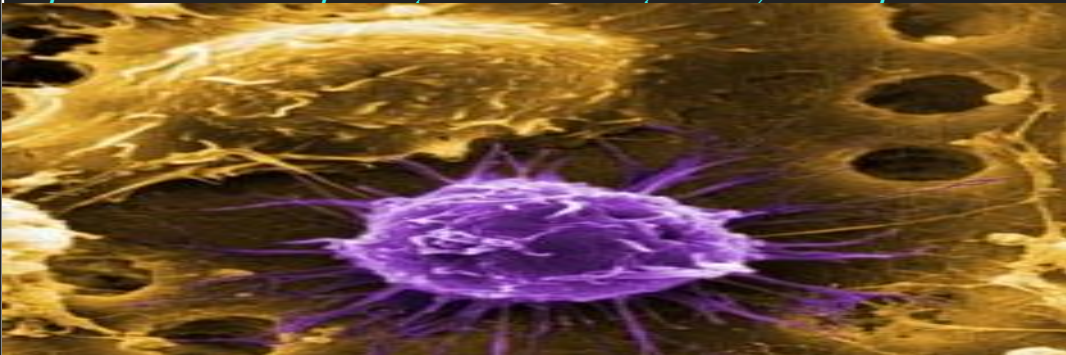
аналық жасушаның шартында өте тығыз бірлескен ұрықтануы нәтижесінде түзіледі. Олар эмбриональды бағаналық жасушалар ретінде бластула стадиясында эмбрионнан өндіретін ішкі қабатын түзеді. Қазіргі кезде әлемде бірнеше ондаған эмбриональды бағаналық жасушалар түрлері алынған. Осы жасушалар арнайы шарттар бойынша түрлі жасуша типтерін береді.

Фетальды бағаналық жасушалар

аборт жасалған ұрықтан алынатын арнайы клетка типі болып табылады. Ол ұрықтың дамуында дененің түрлі мүшесіне айналып кетуі мүмкін. Дегенмен фетальды бағаналық жасушалармен зерттеулер жүргізу осы кезге дейін бірнеше типтерімен шектеледі. Олар нейрон - бағаналық жасушалар, ұйқы безінің негізін салушы жасушалар мен гермальды жасушалар.

Ересек адамдардың бағаналық жасушалары

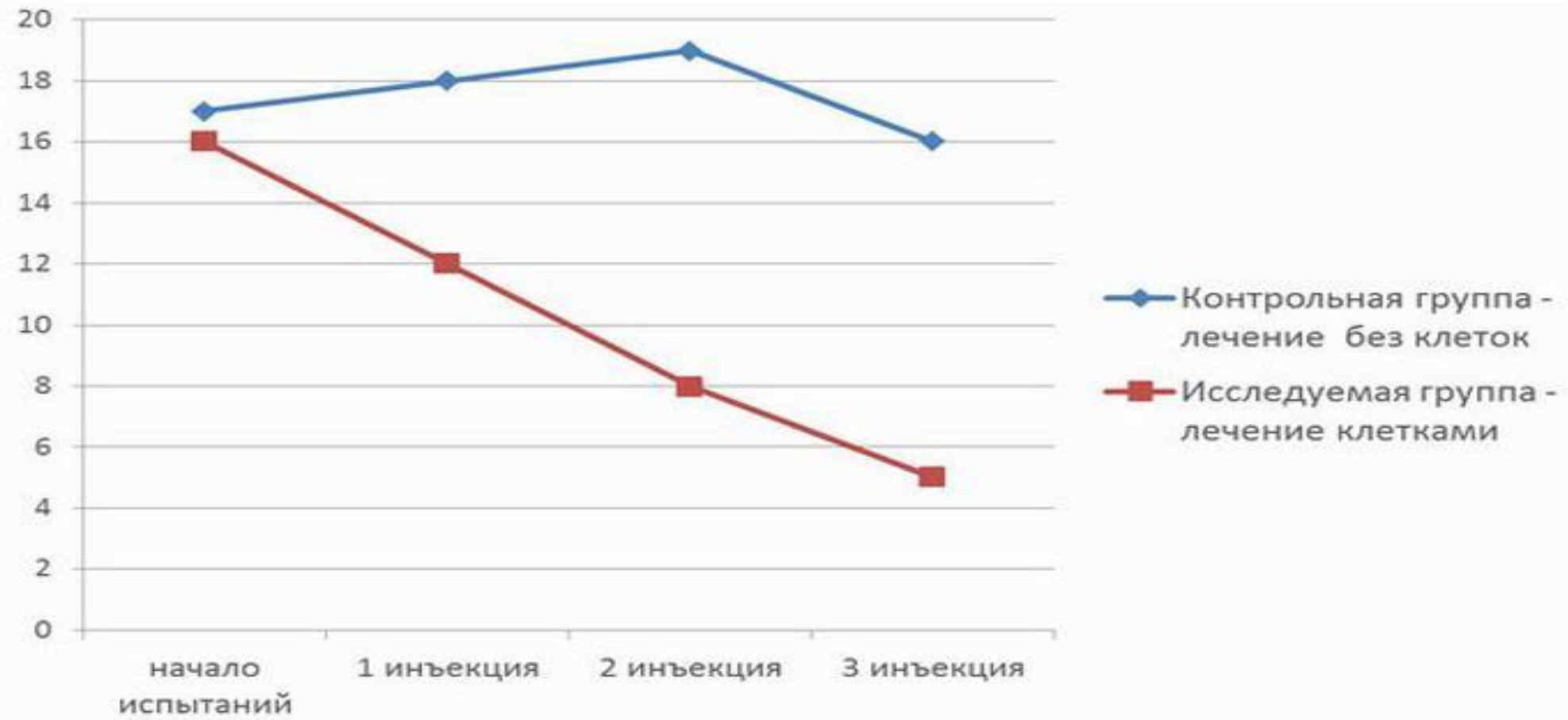
дифференцияланбаған жасушалар. Олар ағзаның бүкіл өмірінде денеде жаңарып отырады немесе өздері тұрған тіндер типіне маманданады.

Медицинада қолдануы

Ең бірінші бағаналық жасушалар трансплантациясы сүйек кемігінің гемопоетикалық жасушаларынан басталған. Ол осыдан 20 жыл бұрын жасарту мақсатында жасалған, яғни касметологияда бастау алған.

Қан жүйесінің қатерлі ісіктері (балалардағы лейкоздың кейбір формалары), гемопоетикалық бағаналық жасушалар аутоимунды ауруларды, бүйрек және сүт безі қатерлі ісіктерін, ревматоидты артрит, Крон ауруы, жайылмалы склероз, артрит ауруларын тұрақты сауығуға дейін емдейді.

Сүйек миының трансплантациясын қолдану лейкемиямен ауыратындардың тірі қалуын арттыру, туа біткен қан бұзылыстары, иммундық жүйе ауруларында үлкен маңызы бар.

Базаналық жасушаларды қолдана отырып Қант диабетін емдеу тәжірибелері.

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. <http://kaznmu.kz> – Бағаналы жасушалардың қолданылуы.
2. <http://bes-asy1.kz> –бағаналық жасушалардың маңызы.
3. dic.academic.ru – ствольные клетки.
4. <https://www.youtube.com/watch?v=KGT6LXshuSM>

The background of the image is a deep, dark blue, almost black, underwater scene. Several jellyfish are visible, their translucent, bell-shaped bodies glowing with a soft, ethereal light. The jellyfish are scattered across the frame, with some in sharp focus and others blurred in the background, creating a sense of depth. The overall mood is serene and mysterious.

Назарларарыңызға рахмет!